

Критикують П. Лазаренка

Київ (УНІАР). — Голова Верховної Ради України Олександр Мороз критикував дії прем'єр-міністра України Павла Лазаренка, розпорядженням якого будинок на вулиці Банківській 5-7 перетворено на Конституційний суд. За словами О. Мороза, цей будинок є на балансі Верховної Ради і ніхто, окрім голови парламенту, не має права підписувати розпорядження про передачу таких приміщень. Це розпорядження О. Мороз уже підписав, видавши один із поверхів згаданого будинку Рахунковій комісії Верховної Ради.

Під час обговорення цього питання голова Комісії Верховної Ради з питань боротьби зі злочинністю Григорій Омелеченко запропонував розглянути питання про надію «прем'єр-міністрів, оскільки чин розпорядженням він порушив Конституцію».

Депутати ухвалили рішення доручити Генеральній прокуратурі розглянути питання право-

мірності згаданого розпорядження, а Комісії з питань депутатської етики та забезпечення діяльності депутатів підготувати проект закону про розпорядження майном Верховної Ради України. Комісії з питань оборони і державної безпеки доручено підготувати проект закону про державну службу охорони та підпорядкування її Службі Безпеки України.

Депутати висловили невдоволення великим штатом Адміністрації Президента та охорони. На їх думку, президентська охорона — це незаконно створена військове формування, наявність якого не відповідає чинній Конституції.

З ініціативою критикою, спрямованою проти П. Лазаренка виступила і газета «Павда України». Сам П. Лазаренко спростував наведені в газеті факти, назвавши їх вигаданими, й зазначив, що «публікація має на меті внести розлад у відносини найвищого керівництва держави».

Зустрічі лівих України і Росії викликають невдоволення

Київ (УНІАР). — У вівторок, 17-го грудня, на сесії Верховної Ради України група «Реформи» виступила із заявою з приводу відвідин 9-10-го грудня Москви парламентаристами від лівих фракцій для переговорів з російськими парламентаристами-комуністами.

«Ця поїздка є прикладом політичного плебейства і неадекватності частини депутатів Верховної Ради України та частини її керівництва, які керувалися при цьому власними політичними інтересами. Делегатація відвідала до Москви, не знаючи на те, що не було предмету для переговорів, оскільки ніяких сумнівів щодо статусу Севастополя не було і не може бути. Щодо цього не може бути і ніяких дискусій, так само, як і дискусій навколо статусу міста Москви, які зазвучали в ідейний князь Юрій Довгорукий. Ми послідовно дотримуємося основних принципів міжнародного права, задекларованих у закони України. Гельсінкському акту. Тому на поїздку є прикладом неприпустимого конформізму на шкоду національним інтересам України», — сказав у заяві реформіст. Вони також наголосили, що до делегації включено ті парламентаристи, які не склали присягу на вірність Україні, отже не мають морального права представляти Україну. Група «Реформи» очікує від російських парламентаристів, які сьогодні в Києві, щоб вони не мали морального права представляти Україну. Група «Реформи» очікує від російських парламентаристів, які сьогодні в Києві, щоб вони не мали морального права представляти Україну. Група «Реформи» очікує від російських парламентаристів, які сьогодні в Києві, щоб вони не мали морального права представляти Україну.

(Закінчення на стор. 7)

Комуністи дали втручати до влад

Симферопіль. — Відбулася звітно-виборча конференція Комуністичної партії Криму, на якій з доповіддю виступив секретар КП Криму Леонід Грач. Виходячи з аналізу політичної ситуації, що склалася в Україні й, зокрема, у Криму, Л. Грач зазначив, що наступні вибори можуть бути для комуністів досить сприятливими, оскільки Верховна Рада Криму «займається усім, чим завгодно, окрім вирішення питань про моральні потреби громадян».

А. лідер комуністів Росії, депутат Державної думи Геннадій Зюганов, який також брав участь у конференції, висловив жаль з приводу «знищення великої держави» СРСР та закликав усі національно-патріотичні сили колишнього Союзу об'єднатися для відтворення єдиного політичного та економічного простору.

Одна платня депутата дорівнює 20 пенсіям

Київ. — Фахівці Інституту державності і демократії, ознайомившись з проектом постанови Верховної Ради України про тимчасове припинення виплати зарплати в органах державної влади України, прийшли до висновку, що ухвалення постанови було б потужним заохоченням для владі вирішити питання заборгованості держави своїм громадянам.

За підрахунками співробітників інституту, місячної платні одного народного депутата України вистачило б на 20 пенсій

для людей, які сьогодні не мають за що харчуватися. Заборгованість із зарплати платні підлягає вартості 3,118 млрд. гривень. В уточненому проекті державного бюджету на 1997 рік закладено лише 2 млн. виплат із заборгованості.

Відмова народних депутатів від власної платні до виплати боргу дозволить відкрити довіру населення країни до Верховної Ради, рівень якої на сьогодні, за скалею від 0 до 20, становить: до Верховної Ради — 0,6, до Уряду — 0,8, до Президента — 0,82.

Залежить від Верховної Ради

Київ. — «Переважає більшість в Уряді переконана, що залишити нинішню податкову систему — значить вкрай згубити економіку України. Тому треба заважити на докорінній податковій реформі», — заявив прем'єр-міністр України Павло Лазаренко на зустрічі з членами Української спілки промисловців і підприємців.

Сьогодні Уряд, за словами П. Лазаренка, настроний не на протистояння, а на співпрацю з Верховною Радою, і готовий тіти заради цього на певні компроміси. Прем'єр вважає можливим прийняти парламентом у січні-лютому 1997 року всього близько 30 законопроектів за формування податкової системи. До цього увійшли дев'ять проектів, які розглянувши, Верховна Рада відіслала до Кабінету міністрів на доопрацювання. Повторно Уряд виніс на обговорення п'ять з дев'я-

ти законопроектів. За переконаванням віце-прем'єра Віктора Пинзеника, розроблений Урядом блок дозволить перебачити значне зменшення податкового тиску, що дозволить зняти бар'єри, які стримують розвиток підприємства, і тим самим створити сприятливі умови для інвестицій в економіку України. Блок законопроектів підтримано зовнішньою допомогою в розмірі 3,5 млн. дол.

У документі запропоновано запровадити новий податок на нерухомість, що буде альтернативним податком на прибуток і, за суттю, декларативним. Оподаткування особистих доходів визначено у розмірі 30 відсотків. Якщо найближчим часом Верховна Рада України затвердить блок податкових документів, то, за прогнозом Уряду, в 1998 році це має забезпечити надходження 12 блн. гривень до державного бюджету.

Заморозять ціни на газ і електроенергію

Київ. — Уряд вирішив не піднімати в наступному році ціни на газ і електроенергію для приватних громадян, повідомив 23-го грудня агентство Ройтерс, покликаючись на прем'єр-міністра Павла Лазаренка.

Під час своїх візитів до Дніпропетровського П. Лазаренко заявив, що незважаючи на тяжку економічну ситуацію, газ і електроенергія не підлягають зменшенню. Використання бартеру як оплати за послуги.

Однак П. Лазаренко також сказав, що Україна планує в наступному році перебудувати енергетичний центр, виключно із зменшення використання бартеру як оплати за послуги.

Крім того сказав він, в 1997 році Україна потребуватиме 620 млн. дол., щоб закупити в Росії паливо для своїх 14 дочірніх ядерних реакторів.

„Авіалінії України“ придбають західні літаки

Київ. — Наступного місяця львівська компанія „Авіалінії України“ вирішуватиме, де й купити нові літаки: в Європі чи в Америці, щоб замінити свої старі, що советські, повідомив 20-го грудня агентство Ройтерс. Цього місяця спробує вибрати між американським підприємством Боїнг і європейською компанією Аеробус Індустрі не були успішними.

Плани щодо внаслідок або закупки західних літаків є частиною проекту „Авіаліній України“, покликаного задовольнити попит на повітряні подорожі, який значно зріс після розвалу СРСР.

Представник Міністерства Транспортів сказав, що авіаційний ринок України піднісється і має дивовижні перспективи.

(Закінчення на стор. 7)

Хто є ідеалом

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Німечські освітні перекладачі дослідження серед школярів, які має показати, що є ідеалом підрастаючого покоління. Учні назвали своїх ідолів. Перші три місця в результаті опитування посіли відомі спортсмени і представники популярних телевізійних програм.

Один з підлітків назвав Гете, мотивуючи: «Моя Гете перевищує своїми можливостями твердий диск комп'ютера потужністю 10 тис. мегабай-

тів». Інший зі школярів у захопленні від сатирика Дітера Галлервордена. І знову досить незвична мотивація символів: «Він має завжди такий ідіотський вигляд обличчя. Попри те, видно, що під тою черепною шапкою пульсує серце». На запитання, кого він хотів би наступного, відповів: «Нікого». Інший зі школярів додав: «Я сам вартий наступного».

Усіх, однак, розвеселив учень, який написав: «Мій ідеалом є мій пес. Є такий лис-ні-ий-ий».

Прихильники С. Мілошевіча вимагають рішучих дій

Београд, Сербія. — У середу, 25-го грудня, прихильники президента Слободана Мілошевіча, що їх цього тижня поназвали з охолодження до столиці, вимагають рішучих дій проти демонстрацій опозиції, а Соціалістична партія домагається кари для їх учасників.

Провідники політичної опозиції та студенти обійшли продовжувати демонстрації, але рівночасно виникають в них питання, чи С. Мілошевіч виконує заворушення, що виникли між обидвома фракціями у вівторок, 24-го грудня, для того, щоб сіло приборкати опозицію.

Опозиція продовжує

Прихильники С. Мілошевіча зазначають, що

(Закінчення на стор. 7)

ІВАН ПАВЛО ІІ ПОБАЖАВ МИРУ ВСЬОМУ ЛЮДСТВУ

Рим. — В ніч перед Різдвом, на Святий Вечір, Папа Іван Павло II відслужив Службу Божу у соборі св. Петра.

Звертаючись не тільки до 950 мільйонів католиків, але в рівній мірі до всіх людей планети, Папа побажав їм миру і добра. «Сьогодні ми молимося за всіх — християн і нехристиян, віруючих і невіруючих. Я шлю кожному сердечне вітання і молюся, щоб сьогоднішнього джерела радості, спринченого в історії людства народженням Сина Божого, вистачило для всіх».

Підкреслюючи, в самий день Різдва Христового, у середу, Іван Павло II мусів втриматися від святкової проповіді, бо не наповненого в історії людства народженням Сина Божого, вистачило для всіх».

Після традиційного звернення Іван Павло II попросив своїх вірних з Різдвом на 55 мовах.

Вечірню Службу Божу транслювалося у 60 країн світу і синхронно перекладалося на арабську, португальську, італійську, польську і німецьку мови, а також на тагалогський діалект, яким послуговуються філіппінці.

У цюгоричному зверненні «До города і світу» Папа побажав всім католикам щасливого Різдва, однак все ж зауважив, що це світле свято замарено напруженою ситуацією на Балканському Сході, саме у Святий Землі, а також необхідністю світової співності до трагедії в Африці.

Після традиційного звернення Іван Павло II попросив своїх вірних з Різдвом на 55 мовах.

В Україні

(З інформації УНІАР)

В ЗАСУДЖЕНИХ УНА-УНСОВІВ З'ЯВИЛИСЯ ШАНСИ

Київ. — П'ятеро з семи українських громадян, членів УНА-УНСО, засуджених в Білорусі за участь у квітневих подіях у Мінську, піддали під закон про амністію, кілька днів тому ухваленій Верховною Радою Білорусі. Таким чином у них з'явилися шанси повернутися в Україну.

ЗМІНИ В ДЕПУТАТСЬКИХ ФРАКЦІЯХ

Київ. — Голова Верховної Ради України Олександр Мороз на черговій сесії повідомив про склад фракцій і груп і про зміни в деяких з них. Зокрема, депутат від Рівненщини Олександр Бурчакський перейшов із депутатської групи «Аграрники України» до депутатської групи «Реформи». На сьогоднішній склад фракцій такий: фракція «Комуністи України» має 86 депутатів, група «Конституційний центр» — 57, група «Аграрники України» — 39, група «Єдність» — 37, фракція Народного Руху України — 30, група «Реформи» — 29, Міжрегіональна депутатська група — 27, група «Незалежність» — 27, фракція соціалістів — 26, фракція «Соціально-ринковий вибір» — 23, позафракційні — 24. Загалом Верховна Рада має 415 депутатів.

ПЕТРА МОГИЛУ ПРОГОЛОШЕНО СВЯТИМ

Київ. — Рішенням Архиєрейського собору УПЦ КП Митрополита Петра Могили проголошено святым і пам'ять його відзначатиметься широким 1-го січня за новим стилем. Канонізація святого Петра Могили відбулася в катедральному соборі святого Володимира під проводом Патріарха Філарета.

ДОПОМОГА МЕШКАНЦЯМ СТАРЕЧИХ БУДИНКІВ

ПОЛТАВА. — Сюди із ЗСА прибуло 10 вантажних автомобілів з одягом та продуктами харчування для допомоги людям, які мешкають у прибудках для старих. Розподіляв допомогу Міністерство Соціального Заступу України. Всю отриману гуманітарну допомогу розподілено між 16 будинками-інтер'єрами для дорослих і дітей Полтавщини. Гуманітарну допомогу надано за програмою допомоги Уряду ЗСА і

ПОДРОЖІ ПРІЗДУ У МІСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ

Київ. — Рішенням Київської міської адміністрації вартість проїзду в громадському транспорті столиці України підвищено до 30 копійок.

Київська міська адміністрація звернулася з пропозицією до Кабінету Міністрів України скасувати пільги на безплатний проїзд деяким категоріям громадян. Перебачається залишити пільги лише для 12 категорій населення, а тому числі для пенсіонерів, учасників ліквідації аварії на ЧАЕС, інвалідів Чорнобилья 1 і 2 груп, інвалідів 1 ветеанів війни, інвалідів праці, дітей-інвалідів, інвалідів з дитинства, дітей-сиріт, реабілітованих жертв репресій 30-40-х років і реабілітованих жертв-репресій початку 50-х років.

ВЕРХОВНА РАДА КОНТРОЛЮЄ ПРИВАТИЗАЦІЮ

Депутатська група «Реформи» оприлюднила заяву, у якій сказано, що Верховна Рада внесе поправки до закону про «велику приватизацію» і відішлю Фонд державного майна не може бути підпорядкований Кабінету Міністрів, а лише Верховній Раді. Приватизація великих підприємств відбуватиметься лише за нормативними актами Верховної Ради України. Методичною підтримкою приватизації державного підприємства парламент, щоб таким чином запобігти навісному зниженню вартості основних фондів без купівлі-продажу. Інвестори відтепер вкладають інвестиції виключно у грошовій формі.

ПРОГРЕСИВНІ СОЦІАЛІСТИ СПОВІДУЮТЬ МАРКСИЗМ

Київ. — Тут відбувся Другий з'їзд Прогресивної Соціалістичної партії України (ПСПУ). Понад 70 делегатів заслухали звіт голови партії Наталії Вітренко та її заступника Володимира Марченка, який представив проект концепції програми партії. У ньому передбачено, що теоретичною основою ПСПУ є марксизм, а кінцева мета — побудова безкласового суспільства з організованою виробничою на основі віль-

АНТАРКТИЧНОЮ СТАНЦІЮ «АКАДЕМІК ВЕРНАДСЬКИЙ» ОПІКУВАТИМЬСЯ МІНІСТЕРСТВО НАУКИ

Київ. — Постановою Кабінету Міністрів України, з метою забезпечення діяльності антарктичної станції «Академік Вернадський», державне науково-виробниче підприємство «Український Антарктичний центр» підпорядковано Міністерству Науки і Технологій України. У січні-лютому наступного року Міністерство Науки і Технологій має забезпечити відвізання експедицій на антарктичну станцію «Академік Вернадський» для зміни складу поліарктиків, поповнення резерву харчів та необхідного обладнання і матеріалів для досліджень.

КОНФЕРЕНЦІЯ «ПРООСПІЛКИ І РИНОК»

ВІННИЦЯ. — Великий резонанс на Вінницькій викликала Науково-практична конференція «Профспілки і ринок», проведена Федерацією профспілок області. Участь взяли керівники обласної та районних державних адміністрацій, представники Федерації профспілок України та Загальної конференції профспілок СНД, Москва. Йшлося про те, що Уряд розпочав жорсткий наступ на соціальні гарантії людей праці, інвалідів, чорнобильців та інших соціально-вразливих категорій населення. Конференція виробила рекомендації, на основі яких покладає тактичний намір: — це вільне цінотворення на всякий товар, а праця — це той же товар, тому не можна її вартість зводити до злидненої межі.

В АМЕРИЦІ

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ ІМІГРАЦІЙНОЇ СЛУЖБИ ЗСА повідомили, що починаючи негайно відкати з Куби, котрі до Америки доставлятимуть нелегальним шляхом, будуть затримані та повернені до Куби. Це контртерористичне рішення не доводило багатьом кубинським втікачам у ЗСА, крім того вони також є початком кінця дотеперішньої політики стосовно кубинських втікачів, — коли прибувши до ЗСА будь-якими засобами, вони майже автоматично отримували політичний притулок. Ще в травні ЗСА повідомили, що кубинські втікачі на поромках затримані на морі будуть повернені до Куби.

У СВІТІ

З УВАГИ НА БРАК ВАЛЮТИ і майже безнадійні зусилля знайти нові можливості збільшити свої фінанси, уряд Росії вирішив брати оплату від туристів і горішків за переїзд кордону. Оплата буде 10 дол. від особи, а зібрані фонди будуть ужити на утримання прикордонників, про це засоби масової інформації повідомив Віктор Машинський, заступник голови парламентарного комітету економічної політики. Від цього оподаткування будуть звільнені громадяни тих країн, які є членами Співдружності Незалежних Держав. Президент Борис Єльцин ще 29-го листопада підписав це рішення, але досі його не було введено в життя.

СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486; UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka USA Estate: 216 Foordmore Rd., Kershonks, NJ 12446 (914) 626-5474; Fax: (914) 626-4638; e-mail: fsgst@aol.com

Передплата на рік \$100.00, на півріччя \$60.00. Для членів УНСОУ \$75.00 роком, на півріччя \$40. Для кожної зміни адреси \$10.00.
Чеки і money orders виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Силиш

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Анатоль Камінський

ЗА ЄДНІСТЬ І СПІЛЬНИЙ ФРОНТ

Перша половина грудня 1996 року пройшла у Києві під знаком партійних з'їздів. 7-8-го грудня відбувся З'їзд Демократичної партії України (ДемПУ), а 14-15-го грудня з'їзди аж трьох партій — Народного Руху України (НРУ), Соціал-демократичної партії України (об'єднаної) (СДПУ(о)) і Української Республіканської партії (УРП). Попри внутрішні організації і програмні справи, на всіх з'їздах у центрі уваги і дискусій стояло питання про майбутні вибори до Верховної Ради України, які мають відбутися в березні 1998 року (президентські вибори припадають на жовтень 1999 року). В тому відношенні з'їзди були, виступаючи, започаткуванням виборчої кампанії, визначенням її основних напрямів та орієнтаційних проєктів, стратегічних акцесів і загальних накреслень відповідальних завдань та заходів. Домінуючим акордом всього прозвучали фрази сенсори про потребу єдності і спільного фронту всіх національно-патріотичних сил проти комуністів і їхніх партнерів, що є передумовою не лише перемоги національної демократії, а й закріплення державного будівництва взагалі. Не секрет, що з огляду на складну, нестабільну внутрішню ситуацію і тиск російських імперіалістичних заходів, вислід протистояння між комуністичним блоком і національно-патріотичними силами у майбутніх виборах буде вирішальним у визначенні подальшої долі нашого народу і держави.

Виглядало, що щодо цього не було ні в кого сумнівів, та застережень — ні у лідерів партій, ні серед членства. І в той же час, у гущі партійних заяв, декларацій і закликів до єдності і про єдність не можна було не відчувати зарисунки, а то може й наростання певних тенденцій, які якраз готові "посприяти" поєднанню єдності, злагоди і спільного блоку національних сил, а навпаки — до поділів, розпорошення, а то й, "чого доброго", навіть протистояння в самому патріотичному політикумі.

Масою на увазі поки що два потенційні центри нашого партійного сьогоднішнього, а їх спільна дія і спільний узгоджений фронт є передумовою перемоги національно-патріотичних сил у майбутніх виборах. Є центри чи блок, "Міст", організований ДемПУ з її лідером В. Яворівським, разом з СДПУ(о) — В. Онопенко, Партією праці (ПП) В. Ландика, об'єднанням "Вибір" І. Салія, який (блок) ще далі знаходиться в процесі свого поширення. І другий — виразно зарисований — центр, організований НРУ В. Чорновола, який розраховує в першу чергу на підтримку таких громадських організацій, як "Просвіта" П. Мовчан, організація ветеранів І. Юхновського, козацтво ген. В. Муляни і Конгресу Української Інтелігенції І. Драго, принаймні певної його частини. Це — крім деяких партій центрально-правого напрямку, які можуть стати потенційними кандидатами у цей блок. Очевидно, що сьогодні це важко говорити про те, як остаточно прохитливе визначення перед самими виборами і, наприклад, Народної демократичної партії (НДП) А. Матвішенка, що на неї теж розраховує дехто в Русі, як заявив нещодавно один з її лідерів, В. Філенко, остаточно рішення щодо партнерства у блоках на майбутніх виборах виноситиме навесні 1997 року. Між іншим, В. Філенко є акраз противником блокування з НРУ, бо, на його думку, "будь-який політичний блок за участю НРУ набере стільки голів, скільки зможе набрати власне Народний Рух". Все ж таки ми сильні оновити доти позитивні виследи наших Руху, навіть якщо НДП вийде до "Мосту" чи іншої блокувальної конфігурації. Як і 6, однак, дальші нові блоки не поставали в майбутньому, національний інтерес і добрі справи вимагали, щоб всі вони були у спільному фронті проти комуністів і їхніх союзників.

Нагадаймо, що створення блоку "Міст", а конкретно альянсу ДемПУ з іншими партнерами, у його партії трактується як вихід з націонал-демократичного середовища і відхід від самої ідеології національної демократії. І принаймні покісно, всі застереження, висловлення і аргументації ДемПУ і самого В. Яворівського, що ДемПУ в жодному випадку не відійшла від націонал-демократії і не збирається цього робити, а лише доповнила її актуальною соціально-економічною програмою, з метою вирвати лівим силам їхній соціальний агут та знайти інструмент впливу і механізми залучення російськомовного населення східних і південних областей у свою орбіту — не всього справуються. Зрештою, не дивлячись, якщо й колишній лідер ДемПУ Юрій Бадзьо подав цей елемент як одну з причин його відходу від партії.

Нагадаймо, що, як легко ті чи суб'єктивні секундарні застави можуть "поглибити" "ушугити" припущення ідеологічних чи ідейно-програмних спірних підставок і підіпнути ними організаційно-політичні, чи й навіть особисті конфлікти і амбії, якщо є для цього бажання і знаходяться в намірах націонал-комунізм, шораз більше "утверджують" себе як проросійська імперіалістична експозиція в Україні.

Значимим відразом, що сам процес блокування доводило двох існуючих центрів є позитивний і його слід розглядати в контексті цілісного консолідаційного чи координативного розвитку, що його треба тільки вітати. Справа, однак, в тому, щоб у цьому консолідаційному розвитку не наступили зворотні процеси, а конкретно — не дійшло до протистояння між самими тими блоками, бо це означало б розвал і провід національних сил. Тому теж непокоїть вже тепер певні позначки, які вказують на потенційну небезпеку в тому напрямі.

Нагадаймо, що створення блоку "Міст", а конкретно альянсу ДемПУ з іншими партнерами, у його партії трактується як вихід з націонал-демократичного середовища і відхід від самої ідеології національної демократії. І принаймні покісно, всі застереження, висловлення і аргументації ДемПУ і самого В. Яворівського, що ДемПУ в жодному випадку не відійшла від націонал-демократії і не збирається цього робити, а лише доповнила її актуальною соціально-економічною програмою, з метою вирвати лівим силам їхній соціальний агут та знайти інструмент впливу і механізми залучення російськомовного населення східних і південних областей у свою орбіту — не всього справуються. Зрештою, не дивлячись, якщо й колишній лідер ДемПУ Юрій Бадзьо подав цей елемент як одну з причин його відходу від партії.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Д-р Дарія Даревич, історик мистецтва

Виставка Михайла Мороза в Торонто

У Торонто від 29-го вересня до 16-го жовтня в галерії Канадсько-Української Мистецької Фонду відбулася виставка картин відомого маляра Михайла Мороза. Маєстро Михайло Мороз належить до невеликого числа визначних українських мистців модернізму. Своїми картинами він зробив цінний та оригінальний вклад в образотворче мистецтво, особливо в українське. Як знаменитий колорист, Мороз досягнув нових хроматичних вимірів своїми експресіоністичними картинами. Почавши від 30-х років, він впровадив десятиліття брав активну участь у мистецькому житті й стояв у тісному зв'язку з розвитком та досягненнями українського мистецтва у Львові, в таборах переселення в Німеччині, а пізніше — в Америці.

Листо з французьким експресіонізмом, без сумніву, підтвердила і закріпила пост-імпресіоністичні та експресіоністичні напрями Школи Новаківського і допомогла мистцеві вийти на свій власний творчий шлях. У згаданий вже картини, наприклад, "Канал Ля Манш, Нормандія", спостерігаємо елементи, що продовжують у зрілий період творчості Мороза. Це — бурхливі мазки пензля, сильна насичена палітра, спонтанність барв та стізнучість емоційного співмистця з явищем природи. Цей один з перших морських пейзажів Мороза перекликається стилістично і тематично з марінітами Грішченка. У 1931 році Мороз відвідав Італію разом з Новаківським, а від 1932 року був його асистентом. У 30-их роках Мороз, як і Нова-

Під час відкриття виставки М. Мороза у Торонто (зліва): о. Б. Остапович, мисткиня І. Зелик, І. Мороз, Владика Ізидор Борейський і скульптор З. Голубев.

Творчий шлях мистця був надзвичайно плодотворним. Його доробок величезний. Найбільше відомий як пейзажист, Мороз намалював тисячі краєвидів в Україні, Європі та Північній Америці; понад двісті портретів та багато натюрмортів — переважно з квітами або улюбленим какао. На виставі в Торонто представлено усі жанри його творчості, починаючи від 1929 до 1978 року.

Винятковою рисою мистецтва М. Мороза є неймовірна тяглість у творчій візі, у відчутті й передачі внутрішніх почувань і переживань браурними кольорами та пастозними мазками пензля чи мастихи. Хоча виставка не названа ретроспективною, все-таки перегляд праць, виконаних протягом півстоліття, вказує на незаперечний тематичний і стилістичний зв'язок між образами всіх періодів творчості. Це спостерігаємо в морських пейзажах: "Канал Ля Манш, Нормандія" (1929), "Морський залів" (1956), "Буря над Монтак Поїнт" (1963) і в картині церков: "Великдень у Космачі" (1938), "Церква в Гантері" (1968). Тяглість особливо наявна також в малюнках гір: українських Карпат, німецьких Альп та американських гір Кетсвіл і Колорадо.

Народився маєстро М. Мороз у 1904 році в селі Пліхові на Тернопільщині у свідомій національній родині. В 1923 році вступив до новоствореної мистецької школи Олексія Новаківського у Львові, яку успішно закінчив у 1927 році, як студент Ля Манш. Після закінчення Школи мистецтва іменувала Мороза своїм членом, академіком та нагородила золотим медалем 1980 року. Помер М. Мороз 27-го вересня 1992 року в Нью-Йорку. З нагоди 90-ліття від дня народження мистця у 1994 році в Меморіальному Музеї ім. Новаківського у Львові відбулася наукова конференція, присвячена його творчості.

Дехто вважає Мороза імпресіоністом. На мою думку, це не так. Мороз був надзвичайно плодотворним. Його доробок величезний. Найбільше відомий як пейзажист, Мороз намалював тисячі краєвидів в Україні, Європі та Північній Америці; понад двісті портретів та багато натюрмортів — переважно з квітами або улюбленим какао. На виставі в Торонто представлено усі жанри його творчості, починаючи від 1929 до 1978 року.

Винятковою рисою мистецтва М. Мороза є неймовірна тяглість у творчій візі, у відчутті й передачі внутрішніх почувань і переживань браурними кольорами та пастозними мазками пензля чи мастихи. Хоча виставка не названа ретроспективною, все-таки перегляд праць, виконаних протягом півстоліття, вказує на незаперечний тематичний і стилістичний зв'язок між образами всіх періодів творчості. Це спостерігаємо в морських пейзажах: "Канал Ля Манш, Нормандія" (1929), "Морський залів" (1956), "Буря над Монтак Поїнт" (1963) і в картині церков: "Великдень у Космачі" (1938), "Церква в Гантері" (1968). Тяглість особливо наявна також в малюнках гір: українських Карпат, німецьких Альп та американських гір Кетсвіл і Колорадо.

Народився маєстро М. Мороз у 1904 році в селі Пліхові на Тернопільщині у свідомій національній родині. В 1923 році вступив до новоствореної мистецької школи Олексія Новаківського у Львові, яку успішно закінчив у 1927 році, як студент Ля Манш. Після закінчення Школи мистецтва іменувала Мороза своїм членом, академіком та нагородила золотим медалем 1980 року. Помер М. Мороз 27-го вересня 1992 року в Нью-Йорку. З нагоди 90-ліття від дня народження мистця у 1994 році в Меморіальному Музеї ім. Новаківського у Львові відбулася наукова конференція, присвячена його творчості.

Марта Тарнавська

Вихід у світ в одязі стереотипів

"From Three Worlds: New Ukrainian Writing," edited by Ed Hogan, with guest editors Askold Melnyczuk, Michael Naidan, Mykola Riabchuk, Oksana Zabuzhko, Boston: Zephyr Press, 1996, (Glas: New Russian Writing, 12), \$12.95 paperback.

I

Англомовні антології української літератури — справжній рідкість. Таких антологій, тобто збірок перекладів на англійську мову різних українських письменників, за всю нашу історію було зовсім небагато. Можна навіть вписати найважливіші з них: "Songs of Ukraine with Ruthenian Poems" (1916, перекладане як "Down Singing Centuries" (1981); "The Muse in Prison" (1956); "The Ukrainian Poets" (1963); "Their Land" (1964); "Modern Ukrainian Short Stories" (1973, 1995); "Anthology of Soviet Ukrainian Poetry" (1982); "Written in the Book of Life" (1982); "Soviet Ukrainian Short Stories" (1983, 1985); "On the Fence: An Anthology of Ukrainian Prose in Australia" (1985); "Poetry of Soviet Ukraine's New World" (1986); "Before the Storm: Soviet Ukrainian Fiction of the 1920's" (1986); "The Magic Crystal" (1988); "Yarmark: Ukrainian Writing in Canada" (1987). Як бачимо, це аж надто скромно. Є велика потреба в тому, щоб українська література почала нарешті виходити в широкий англійський світ у добрих перекладах, в солідно видаваних репрезентативних антологіях. Тому треба її вдоволенням привітати появу книжки "From Three Worlds: New Writing from Ukraine", яка тількищо появилась на американському книжковому ринку.

Антологія "Із трьох світів" ставить собі за ціль показати англомовному читачеві нову сучасну українську літературу, що її творять молоді українські письменники в незалежній Україні. Назва книжки взята із нарисів Євгені Кононенка "Три світи", що був першою дроговицею у "Сучасності" і включав у себе переклад Життя людей проходить у трьох świataх, каже молодий лідер нарисів Кононенка, при чому третій світ — це світ віщої духовності, де люди "збираються, щоб читати віщої і слухати музику" і пробують забганути сенс життя, глумлячи існування. Антологія включає і поезію, і прозу і супроводжується вступною статтю Соломією Павличко. С. Павличко пише про початки неофіційної літератури в 70-х і 80-их роках, про молоді покоління літераторів, що свідомо розвивають старі табу заборонених донедавна тем і форм, про видавничу кризу в сьогоденній Україні. Молоді автори, каже С. Павличко, часто є формалістами, що для них форма і композиція мистецького твору важливіша, ніж його зміст та

ідеологія. Але недовідоминувало дати паралелізу секіуку письменників, вони пробують вияснити його і зрозуміти. Найважливіша, на думку С. Павличко, ті молоді автори, які не переповідають старих митів, а "диктують сьогоденним днем". Серед них вона вирізняє письменників-феміністку Оksану Забужко, в прозі якої С. Павличко знаходить логіку й інтелект, а в поезії — ширість та інтенсивність почуттів.

Українську прозу репрезентують в антології Володимир Діброва, Костянтин Москальчук, Євгені Кононенко, Євген Пашковський, Валерій Шевчук, Юрій Андрухович, Богдан Жолдак, Юрій Винничук, Олександр Ірванець і Галина Пагутяк. Поезію, що друкується в антології паралельними текстами українською і англійською мовами, репрезентують Василь Голуборідко, Наталя Білоцерківська, Оksана Забужко, Віктор Неборак і Олег Лішній. Перекладачі на англійську мову українських прозових і поетичних текстів працювали спільно із редакторами стилю. В цьому великому колективі є Askold Melnyczuk, Джеймс Брауфелд, Пітер Го Деліс, Ася Гумецька, Джейска Трейсей, Михайло Найдан, М. Т. Шаріф, Володимир Грешченко, Ед Гоган, Мірослав Стефанюк, Дебра Спарк, Дзвіна Орловська, Лариса Шпільшарк, Ліса Салінофф, Вірлія Така, Ванда Фікс, Люсія Шаркі, Христина Союшка, Джордж Пекер, Шарлотта Голмс, Елізабет Сірл, Сергій Зайцев і Жумпа Ларіа. Головним редактором антології є Ед Гоган, а мав він до поміч співредакторів Askold Melnyczuk, Михайло Найдан, Миколу Рябчука і Оksану Забужко. Антологія прикрашена літературним матеріалом: чорно-білими репродукціями картин Івана Марчука та Миколу Кумановського, фотографіями з України роботи Тіма Д'Авіньон та портретами всіх авторів, включених в антологію. Редактори поділяли про те, щоб до книжки були додані біо-бібліографічні примітки про авторів і перекладачів; поділяючи твори мають позначені джерело українського оригіналу (не завжди правильно: наприклад, твір Москальчука був друкований у "Сучасності" не 1990, а 1993 року!), але, на жаль, не мають позначених оригінальних українських заголовків.

(Закінчення буде)

Доповні до життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з по-смертними згадками-некрологами, мистецтва не повинні за три сторінки ма-шинопису чи навіть через два інтервали на докорінній заміні. І пишіть на одній великій листі паперу. Якщо дописи будуть короткі, слід також доповнювати великі відступи поміж рядками і писати розбірливо (декотро розуміє, що вимо-ги на писання величезні літери, насправді літери мають бути малими, але ве-ликі проміжки поміж рядками, щоб було де погратися реченням, якщо заво-димо). Доповні слід надіслати до редакції до десяти днів після офіційної по-треби. Редакція застерегає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Посмертні дописи не повинні мати ілюстрацій, ілюстрацій у своїй матеріалі, не скорочують їх. У випадку відповідних назв чи прізвищ слід подати їх і по-ан-глійськи і по-українськи. — Редакція.

(Закінчення на стор. 7)

Підготовляють українську телерадіостанцію

Форт Лі, Н. Дж. — Після піврічної підготовки праці та розповсюдження інформації про встановлення першої української цілодобової щоденної телерадіостанції в ЗСА та Канаді, дирекція Етнік Америкен Бродкастинг Ко (ЕАВС), що знаходиться тут, повідомляє, що до випуску в етер українських програм залишаються рахувати дні.

«Я ширі радий, що українська громада ЗСА та Канаді підтримала нашу пропозицію створити мережу українського радіо, а згодом — і телебачення для української діаспори і гордий, що ЕАВС матиме можливість дати українцям в Америці та Канаді таку унікальну і потрібну послугу, — сказав Дейвід Море, президент ЕАВС. — Ви зрозуміли і підтримали важливість українського телерадіоаналу і, як нагорода вашій підтримці, — бажачемо матимуть нагоду не бути відірваними від України і всього українського, живучи в Америці чи Канаді».

Для керування цією націоною справою ЕАВС призначив майя Ігора Дябога директором Українського телерадіосервісу, який виїхав в етер в першому тижні грудня н.р.

Недавно новопризначений директор українського телерадіосервісу

ЕАВС мгр І. Дябога провів у Києві ряд успішних літвих розмов з керівництвом Держтелерадіо України про співпрацю відносно трансляції 24 годин в день на Північноамериканський континент радіо- і телевізійних програм з України. І. Дябога заключив з Зіновієм Куликом, президентом Держтелерадіо України, протокол про далекодну співпрацю з радіо- і телевізійним відомствами державної мережі України. У результаті того, для української громади в Америці та Канаді будуть транслюватися вже цього року ряд різноманітних радіопрограм загального зацікавлення, а також і Різдвяні програми, і Богослуження з України.

У ході підготовчої роботи І. Дябога також мав нагоду підформувати про цей історичний проєкт Президента України Леоніда Кучму, прем'єр-міністра Павла Лазаренка, міністра закордонних справ Геннадія Удовенка та інших офіційних осіб України, які висловили свою активну підтримку у створенні такого інформаційного моста між українцями в Україні та діаспорі.

Український радіоанал буде включати новини з України, новини з діаспори, аналізи тижневих подій з України, громадські

І. Дябога, директор Українського телерадіосервісу ЕАВС (справа) підписує протокол співпраці між Держтелерадіо України і українською службою у присутності Олександра Пелеха, начальника відділу міжнародних взаємин.

вча з різних міст України, сесії Верховної Ради, іміграційні поради, релігійні програми, концерти класичної і сучасної музики, дитячі програми і програми для юнацтва, медичні поради, оперу та театр з України, передачі на наукові теми, навчання української та англійської мови то багатьох інших. Все це — на протязі тижня. Крім того, слухачі зможуть підказати і поради, послухати чи побачити сусідів або приятелів ту чи іншу передачу, тому що передачі будуть повторюватися.

Український радіотелеканал буде платний. Арифметика розрахунків дуже проста: 24 години радіотелевізійного мовлення буде коштувати на добу 99 центів, що становить 29,90 дол. в місяць; саме тільки радіо сьогодні на добу коштує 69 центів, що становить 20,90 дол. в місяць.

Український телерадіосервіс, розуміючи свою другу важливу ро-

лю в збереганні української громадської активності в Америці та Канаді, повідомляє всі українські Церкви та установи про можливість започаткувати регулярну власну радіопрограму при Українському сервісі, через яку вони зможуть безкоштовно тримати зв'язок зі своїм членством. Кожна установка, яка придбає для сервісу 100 нових передплатників, буде мати власну місячну радіопрограму, а якщо вона, тобто установка, зорганізує 500 передплатників, то вона матиме щотижневую власну радіопрограму, яку буде творити ця установка, і це нічого не буде її коштувати.

Для додаткових інформацій дирекція Українського телерадіосервісу запрошує зацікавлених звертатися на нижчеподану адресу: Ukrainian American Broadcasting Co., One Bridge Plaza, Suite 145, Fort Lee, N. J. 07024; Tel: (201) 461-6667, Ext. 190; fax: (201) 461-6227.

жінками користується 5 млн. населення Донбасу. Про поезію І. Багрянного і мелодійність його віршів, багато з яких покладало на музику, розповіла Лідія Апаналова, завідувачка сектором українознавства. За наслідком читачі слухали пісні на вірші І. Багрянного і музику Г. Кітасюка, виконані у супроводі бандури Оленою Симоновою, лауреатом міжнародного конкурсу С. Людкевича (Торонто), викладачем Донецької державної консерваторії ім. С. Прокоф'єва.

Наступного дня на «Круглому столі», який провів Л. Череватенко, йшла мова про І. Багрянного — літератора і відомого дискусія. Читачі з цікавістю прослухали мовлення літературознавця щодо деяких творів письменника, задавали питання, висловлювали свої думки. Розповіли, що першим заходом в обласній бібліотеці українською мовою саме було проведення презентації роману «Сад гетсиманський», першим твором І. Багрянного, виданим в Україні. Сьогодні вже майже всі заходи проводяться українською мовою. З метою популяризації творчості І. Багрянного для бібліотеки Донбасу видано методичні поради «Письменники української діаспори: І. Багрянний. У. Самчук».

На завершення зустрічі Л. Череватенко сказав, що разом з нашими краєзнавцями ми знайдемо шляху до Донбасу, в якій працював І. Багрянний, і свою наступну місію він розпочне з відвідин цієї шахти.

З пропозиціями до бібліотеки просимо звертатися: 340055 Україна, м. Донецьке, вул. Артема, 84. E-mail: postmas@libRARY.Donetsk.ua.

Переглянути сервер бібліотеки на Інтернеті: <http://www.library.donetsk.ua>.

Олена Банчук
Заступник директора
Донецької Обласної бібліотеки

У жовтні минуло 90 років від дня народження видатного українського письменника, публіциста, політичного і громадського діяча Івана Павловича Багрянного.

Широко що дату відзначалося в Україні. Розпочалися свята на Сумщині, батьківщині письменника. В них безпосередньо участь брали дошки письменників Рокосана Багрянного з Німеччини, представники Фонду ім. І. Багрянного Анастасія Лисий та його дружина Дарія, Олександра Коновал з дружиною Марією, Андрій Глинин — колишній головний редактор газети «Українські Вісті», заснованої І. Багрянним, відомий радіожурналіст з «Голосу Америки» Василь Олійник, письменники України Олександр Шугай, Леонід Череватенко та багато інших. Центральною подією свят був вечір у приміщенні Національної опери в Києві з виступами Леоніда Кравчука, Івана Дзюби, А. Лисого та інших. Майстри мистецтва показали глядачам літературно-художню композицію за творами видатного публіциста і художника слова. Цікавою була і молодеча конференція, присвячена І. Багрянному у Будинку Вителів в Києві.

Продовження святкування відбулося на урочистому вечорі у Театрі ім. Тараса Шевченка в Харкові.

Завершилися свята заходами у Донецькому. Тут відбувся літературний вечір «Невгасна віра в людину: Творчий профіль І. Багрянного і «Круглий стіл» «Феномен І. Багрянного-літератора», прове-

дені Донецькою Обласною Науковою бібліотекою спільно з редакцією газети «Східний Часопис».

Багачисельна аудиторія — в залі понад 100 осіб — з зацікавленням ознайомилися з творчим і життєвим шляхом І. Багрянного, про який розповіла мистецтвознавець Донецької обласної філармонії Валентина Житка. Цікаві подробиці життя і чудові вірші письменника у її виконанні зачарували слухачів. Дехто поезію І. Багрянного чув вперше і вважав його прозаїком.

Відзначення 90-ліття І. Багрянного на Донеччині

Виступ знаного фахівця-багрянознавця Л. Череватенка відкрив зовсім нові риси, подробиці життя і творчості І. Багрянного. Л. Череватенко має багато публікацій і постійно досліджує його творчість. Він займався поверненням творчості І. Багрянного та його архіву в Україну. Сьогодні він опрацює цей архів. Скільки цікавого дізналися люди! Вони мали змогу ознайомитися з копіями архіву і побачити автографи письменника — вірші, написані рукою І. Багрянного, надруковані на його друкарській машинці, унікальні, ніде не опубліковані документи.

Про літературну спадщину І. Багрянного на Донеччині розповіла завідувачка бібліотекою канадсько-українського центру, до речі відкритою при сприянні Товариства Канадських Друзів України (осередок у Торонто), Людмила Мочалова. Вона ознайомила з книгами І. Багрянного, які є в її бібліотеці, та секторі українознавства Донецької

хочу від широкого серця подякувати всім, причетним до справи донеччан України, а також конкретному кожному, хто надіслав книжки безпосередньо у Донецьке. А це Євген Федоренко від Шкільної Ради, Микола Динаук (Пітсбург), Євген Стецьких (Сарасота), Микола Дещаківський (Клівленд), Ольга і Володимир Гриньків (Розвіль), але імен так багато, що всіх назвати неможливо. Але вповні вже перелік імен, хто допомагає бібліотеці, є на її Web-сторінці, яку кожен може переглянути по мережі Internet на WWW сервері бібліотеки.

Золотими літерами іменами всіх також вміщені на спеціальному стенді, розташованому в секторі українознавства бібліотеки. Щоб читачі знали по імені, хто подарував нам книжку, ставиться спеціальна п'ятка і дописується прізвище та звідки надійшла література. Так що, шановні читачі «Свободи», ми шануємо кожного, хто нам допомагає, а

Застеляйте столи та все килимами

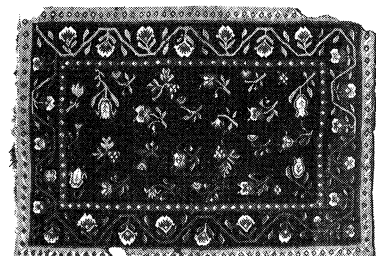
Відвідувачі Українського Музею в Нью-Йорку мають нагоду ознайомитися з українськими килимами на виставці на четвертому поверсі музейного приміщення. Виставка «Українські килими» з музейної колекції триватиме до 23-го лютого 1997 року. Здебільшого це представлення зразки роботи відомих килимарів М. Хамулі з м. Глинянка Львівської обл., М. Куріленка з килимарів «Гуцульське мистецтво» в Косові Івано-Франківської обл. та ін. Рослинна й геометрична орнаментика виставлених килимів базована на традиційних зразках та на проєктах відомих мистців.

Відвірбана для виставки збірка складається з 14 килимів, що становить, може, сьому частину всієї колекції килимів, яку зібрав Український Музей. Але всі в українській громаді, певно, вже знають про те, якими трудощами знаєш музей через невідповідне приміщення і скільки зусиль доводиться докладиати для прискорення будівництва нового музейного приміщення на 6-й вул. Та навіть за таких умов виставка в Українському Музеї дає певне уявлення про високу культуру килимарства в Україні, яке особливо розвинулося в XVII-XVIII століттях.

Найстаріший збережений зразок українського килима датований 1698 роком. Дослідність цього килима свідчить про давню традицію килимарства в Україні. Зрештою, про давнє існування такого ремесла на українських землях свідчать, передусім, археологічні знахідки предильного і

ткацького знаряддя з часів Трипілья і Київської Русі.

Опрацюовуючи колекцію килимів в Українському Музеї, куратор відділу народного мистецтва Любов Волинська дослідила історію килимарства в Україні. Вона вказує, що найдавніші згадки про існування і ритуально-поштовий ужиток килимів на Україні походять з X ст. і належать до поштових записів арабського письменника Ахмеда Ібн Фадлана, а пізніше в літописах знаходимо документарні згадки часів князівської доби. Починаючи від XVII-XVIII ст., маємо докладніші відомості про килим у тогочасних описах майна, заповітах, судових актах тощо. У цих документах зазначено використання килимів (місцевих виготовлених, чи привозні), кольорит, орнамент, якість, розміри і навіть їхню вартість. З книг, у яких описували майно окремих гетьманів, полковників, дворян, відомо, що не лише про велику кількість килимів у їхніх дворах (скажімо, в домі гетьмана Івана Скоропадського налічували 124 килими), а й про те, як ними прикрашали кімнати. Наприклад, у великому мурованому домі гетьмана Павла Полуботка не було жодної кімнати, не прикрашеної килимами. Килими висіли на стінах, ними покриті підлоги, оселони, дивани, дивани, заповнювали скрині. Добрих ткачів-кріпаків у панських дворах настільки цінували, що в дворянських родинах їх передавали в придане донькам. Від XVI ст. Україна поступово стає центром килимарської торгівлі

Репродукція і фрагмент килима 1870-х років із с. Добромірка Збарзького повіту в Галичині (дарунок музеєві від Надії та Ярослава Пастушенків).

між Сходом і Заходом, що сприяло також поширенню промислового виробництва килимів в Україні. Ткачі-килимари згуртовуються в цехові організації, створюються мануфактурні фабрики, поширюють килимарство на всю Україну. Касування в 1861 році кріпацтва, індустріалізація, підвищення ціни на сировину спричинили занепад килимарського промислу в Україні наприкінці XIX ст. Коли килимарський промисел занепадає, тільки селяни продовжували килимувати ткацьку традицію. У побуті українського селянина килим відігравав як ужитковий, так і естетичний ролі.

Український Музей має в своїй колекції кілька килимів з XIX ст. З них на виставці представлено такі: 1870 р. із села Добромірка Збарзького повіту, витканий геометричними елементами орнаменту (дарунок музеєві від Надії і Ярослава Пастушенків); а також першої чверті XIX ст. і 1896 р. — зі східного Поділля, центральна Україна,

витканий характерними для Поділля зразками, що становлять комбінацію перських та місцевих рослинних мотивів. Більша частина експонованих килимів походять із західної України (половина із самого лише Косова), але є і згадані вище зразки зі східного Поділля, де килимарські традиції були сильні ще від часів Київської Русі.

Крім історії килимарства, музей знайомить відвідувачів з технікою виготовлення та орнаментикою килимів. Загалом виставка залишає враження давності і своєрідності килимарського мистецтва в Україні. Вона приваблює не лише загальним відчуттям музею, а й тих, хто в перерізаний час приходить до музейної крамниці в пошуках святкових дарунків, або засвоюють техніку виготовлення яликових прикрас на спеціальних курсах в Українському Музеї.

Музей відкритий для відвідувачів щодня від середи до неділі в години 1—5 по полудні.

Надія Світлична

Матуральна забава у Пармі

ві продовження навчання і подальшої праці в житті. З вітальним словом до матурантів звернувся директор Рідної Школи у Пармі Петро Твардовський. Він сказав, що цюгорична матуральна забава проходить у важливий історичний час, коли український народ відзначає п'яті річницю незалежності України. І нашим випускникам запам'ятається на все життя цей ювілейний рік, коли вони закінчували Рідну Школу, а українській державі було п'ять років.

Далі директор школи зазначив, що шкільна мова вже у середніх класах часто веде розмови про матуральну забаву і мріє бути на ній. Це свідчить про добру традицію у проведенні матуральної забави, що заохочує нашу молодь до її участі. Але дитині учням до матуральної забави не так легко. Це навіть видно з того, що у першій класі цюгоричних матурантів навчалось 15, а до матурі дійшло лише 7. Скажемо відверто, що неслегки шлях треба пройти учням від підготовки до 11-ї класу. І цей 12-річний шкільний марафон могли пройти тільки мужні, стійкі і наполегливі в навчанні та в своїх переконаннях учні.

Такими ж були і наші випускники, говорив директор школи. Вони подолали значні труднощі у навчанні, і тому добре засвоїли шкільні програми вимоги з української мови і літератури, з історії і географії України, з української культури. Це дає їм добру основу для подальшого поглиблення знань з українських предметів у вищих навчальних за-

кладах так Америки, як і України.

Директор школи побажав нашим матурантам особистого щастя, радісного довголіття і творчих успіхів у продовженні навчання та подальшої праці для власного задоволення, на радість батькам і родині, на благо українського народу і славу України.

Слід віддати належне членам Товариства «Рідна Школа»: Людіс Комічак за приготування гарної перекруски під час товариської зустрічі, а також Лілі

Парк та Ірину Кулик за активну працю в різних організаційних питаннях, що стосувалися проведення матуральної забави. Надзвичайно окрасою матуральної забави був музичний ансамбль «Новоколосія» з Торонто, який чудовими українськими піснями і музикою забавляв присутніх до пізньої ночі.

Надіємось, що наші випускники Школи Українознавства в Пармі, де б їх доля не занесла у життя, гідно представлятимуть українську громаду діаспори і українську націю незалежної України.

Оксана Рабосюк

Нові видання Ю. Семенка

Нещодавно у Видавництві «Червоної Калини» у Львові з'явилися книжки авторства Юрія Семенка «Тички» том другий.

Невелика за розміром 316-сторінкова книжка відомого читача автора інших видань «Червоної Калини» є цікавою збіркою записок з записок автора та записок «на клатковий папір» впродовж всього життя.

На сторінках книжки читач знайде не тільки шкільні розповіді про визначні українських шахістів і їх успіхи і невдачі та до того, що закінчує їх далеко поза межі України.

Також в книжці поміщені нариски за автором пережитих історичних моментів українського народу та інші зібрані прецілки свідчення очевидців про Великий голод України 1932-33 року.

Крім того є в книжці розділ, під назвою «Гутормо з надії», що говорять сам за себе, але дає читачеві ширше розуміння самого автора. Книжка буде цікавою для кожного, а її можна придбати пінушу прямо до: Видавництва «Червона Калина», Україна 290014, м. Львів, вул. Мечникова 27а. Тел. 76-73-39.

Ганна Чернін

Одвічне і нове

Знов Різдво пречисте
В зорянім намісті.
В наших літніх місті
Сієть сямак.
Сніг — свята обнова,
Чиста, пречудова,
Місяця підкова —
Щастя знак.
Так було щоразу,
В ніч святую, високу.

Та з нового кроку
Наші похід:
Правіні лямпадки —
І нові колядки.
Ідемо неогляди
Як єдиний рід.
Бо Різдво нове а нас —
Джерело спомог.
Я держава невіст,
З нами буде Бог.

УКРАЇНСКА ВИШИВКА АЛЬБОМ
Автор тексту та упорядник
Тетяна Каравасильова.
Художник Майя Ессыулова.
Київ: «Мистецтво», 1993, стр. 263.
Твердий обкладинка, ціна 32,00 дол.
Можна надіслати у квітень Свободи.
Міжшкільний центр Ю. Дзюби зобов'язаний
доплатити до ціни 6% проданого тиражу.

Конгресмен Д. Боньйор іменований Українцем Року

По одержанні Нагородного Міру ім. Тараса Шевченка від Конгресу відзначення 5-ої річниці незалежності України, конгресмен Дейвід Боньйор був іменований «Українцем Року» Клубом українських градуантів Дітроїту у Відсдорі за його постійну підтримку українських інтересів в Конгресі ЗСА. Українські градуанти відзначали 57-му річницю існування свого товариства.

Установлено вже традицією, це товариство розділяє стипендії для студентів молоді та вибирає «Україну Року».

Заступник президента цього товариства д-р Я. Савка привітав гостей та передав провадження вечора Іванові Стойко. На його прохання о. Селковський ЧСВВ провів молитву, а І. Стойко проголосив тост за американський народ і його президента Б. Клінтона, за канадський народ і королеву Єлизавету. Хор Середньої школи парафії Непорочного Зачаття під керівництвом Христини Лісовської своїм співом започаткував бенкет, в часі якого виступили ще Наталі Маєт

Голова Комітету виборів України Року С. Вікар вручає нагороду жителю нагородженого Д. Боньйора.

Появився навчальний посібник про фінанси та інвестиції

Джерсі Сіті, Н. Дж. — На руці пресиденти УНС Уліана Дячук переслали з підписаною dedicaцією і подякою видання підручника п. з. «Фінансово-інвестиційний аналіз» пера проф. д-ра Ярослава Комаринського та проф. д-ра Івана Яремчука, що появилось з агентства «Книга пам'яті України» Української Енциклопедії ім. М. Бахана у Києві.

Цей навчальний посібник рекомендований Міністерством Освіти України і призначений для викладачів та студентів спеціальностей, керівників підприємств, інвестиційних компаній, підприємців, менеджерів і працівників бірж. Опрацьований двома професорами-економістами українських університетів на

— пізно і Петро Лісовський — скрипаль.

Співдарила роздача стипендій, яку передала Серафіна Марзотто. Народжені були Павло Роман Горбаль, студент інженерії — Університет Віндсдор, Юліан Ковальчук і Ольга Мулейн, студенти механіки інженерії Вейнського університету, Марк Григорій Марзотто — бізнесова адміністрація університету Мек Местер, Парас Савка — бізнесова адміністрація Вейнського університету, Лариса Тарнавська, графік — Меккоп коледж, Наташа Тополюньська, географія — університет Віндсдор. Кожний з них сказав щось про себе.

Голова Комітету Степан Вікар представив конгресмена Дейвіда Боньйора, котрого Клуб іменував «Українцем Року», вказуючи на його українське походження по сторонній матері, чим він дуже гордиться. Конгресмен Боньйор — це не лише ширший прихильник кожної української справи, за якою обстоює в Конгресі, але є також ініціатором різних прихильників і ко-

рих для України його постанов. Д. Боньйор задав призначення американським урядом 500,000 дол. для встановлення в Києві Інституту Довкілля, який співпрацюватиме з досліджувальним інститутом Міншину. Також для розвитку комерційного права в Україні Д. Боньйором відслано 250 мільйонів дол. активний в допомозі жертвам Чорнобильської катастрофи студентів молоді з України, співпрацюючи з бізнесовим факультетом Вейнського університету. Степан Вікар пригадав також активність Боньйора по пасивній телевізійній програмі, яку також його старання допомогли українським морякам Мелведі заплисти в Америку, коли той втік із советського корабля.

Конгресмен Боньйор дякував за це високе відзначення його особи, зазвучило, що він гордий за своє походження. Звертаючись до молодих студентів, він заохочував їх до наполегливої праці над собою, бо це єдиний спосіб освоювати успіх в житті. Зібрана публіка широко вітала Д. Боньйора та градувала за недавню виграну вибори. Владика Олександр Биковець провів молитву, і так закінчилася 57-ма річниця існування Клубу градуантів Дітроїту у Відсдорі.

Удільцю кожного року стипендії для української студентської молоді, Клуб дає доказ свого прихильності до українського народу та виховання його мудрих майбутніх провідників уважало справно великого значення.

Степан Вікар

двох континентах, цей посібник є незвичайно корисною появою, що заповнить прогалину в тому напрямі в українській мові. Оба автори, уродженці України у Ворені, Мінні, і проф. Я. Комаринський та д-р Василь Заричний.

В пресі України появились вже численні рецензії на книжку, з яких деякі дуже прихильні, як ось у «Вечірньому Києві» п. з. «Смачний пшід тернопільського дерева» пера Євгена Голібардова.

Хто зацікавлений посібником, може його замовити у агентства «Книга пам'яті України», 252601, Київ, МСП, вул. Хмельницького, с. 51 або в В-ві «Смолоски», 1863 Pioneer Parkway East, #210, Springfield, OR 97477. Ціна договірна.

Авторський вечір О. Лисяка

що появлялися впродовж 40 років у різних журналах, часописах як альманахах. Збірка складається з 60 писань, розміщених в розділах: «Львівське», «Дивізійне», «Дивізійний гумор», «Оповідання і нарис», «Спортивні репортажі», «На тропях репрієльського звичаю».

Авторський вечір відкрив поєр. Володимир Зукляк, привітав автора з дружиною Марією, головою Крайової Управи Братства С. Шпайшала та всіх присутніх похвалив і гостів.

Слово про автора сказав голова Крайової Управи Братства поєр. Євген Шпайшало. В цікавій і гарно побудованій темі, переплетений особистими спогадами про автора, поєр. Шпайшало розповів про журналістичну і письменницьку діяльність О. Лисяка, зокрема про його нову книжку «Відламки Шибки у вікні».

Після слова про автора читали вірші з книжки відомі артисти українських театрів: Віра Левичка, Ліза Чепіль і дружина автора Марія Лисяк.

Віра Левичка прочитала фейлетон під заголовком «Мій день». До повидного прочитаного фейлетону треба дати пояснення. В ятдесятьох роках О. Лисяк, на пропозицію редакторки органу Союзу Українок Америки Ліди Буряніської, «уживочився» і два роки жив фейлетоном як жінка п. з. «Салатка Рутти» в журналі «Наше Життя». Ліза Чепіль декламувала вірш п. з. «Ми не заснем».

Дружина автора Марія прочитала з розділу «Дивізійне» — «Скажи нещій мій» та вірш «Львівська міщанка».

Звітно-виборча сесія Світової Ради НТШ

22-го листопада 1996 року в Домі НТШ у Нью-Йорку відбулася Звітно-виборча сесія Світової Ради НТШ за участі представників Крайових Товариств зі ЗСА, Канади та України.

Після відкриття сесії президентом Світової Ради Леонідом Рудницьким учасники засідання вшанували пам'ять двох гоїв Крайових Товариств Романа Стебельського (Канада) та Романа Микитовича (Австрія), що відійшли у вічність в часі каденції цього складу Ради.

Про діяльність Президії Світової Ради звітували президенти Леонід Рудницький, генеральний секретар Олег Романів, віцепрезидент Володимир

Машків, скарбник Юрій Курис. За час своєї діяльності Рада нового складу провела 8 засідань в Нью-Йорку, Львові і Торонто. Врештою історичні зміни, що сталися в Україні, та розгортання у широкі масштаби діяльності НТШ у Львові, підготовлено проєкт реформи статуту Світової Ради НТШ та його секційної структури.

Під провідом генерального секретаріату налагоджено в останні роки випуск «Хроніки НТШ», що виходила в Товаристві з 1900 р., ведеться друк інформаційної газети «Вісник НТШ». Спліними зусиллями похвалено видання діяльності в Товаристві. Наприклад, тільки у 1996 році, завдяки зусиллям Товариства як світової системи, вишло друком 16 книжкових видань НТШ. Також заслухано звіти Крайових Товариств в Америці (Леонід Рудницький), Україні (Олег Романів) та Канаді (Володимир Машків).

Після тривалої дискусії над звітами ухвалено абсолютною Президії Світової Ради НТШ, а також обрано Президію на наступні три роки в такому складі: Леонід Рудницький — президент, Олег Романів — генеральний секретар, Володимир Машків, Аркадій Жуковський та Олександр Біланюк — віцепрезиденти, Юрій Курис — скарбник.

По завершенні виборчих процедур учасники за-

Зліва: Леонід Рудницький, Лариса Ошинецька, Юрій Курис, Олег Романів, Володимир Машків.

сідання перейшли до обговорення та затвердження нової редакції статуту Світової Ради НТШ. Прийнято нову преамбулу статуту, яку враховує зосередження діяльності НТШ не тільки в діаспорі, але і в Україні. Важлива роль НТШ у Львові підкріплюється перенесенням туди на постійно генерального секретаріату НТШ, як головного виконавчого органу. Змінено структуру і засади управління секціями НТШ, що є основою з'єднує ланкою професіоналів видатних спеціалістів. Враховуючи великі розміри історично-філософської секції НТШ, з неї виділено ще дві секції — суспільних наук та мистецтвознавства. Перебачено створити більш мобільну систему виборів дійсних членів та членів-кореспондентів НТШ. Рада нового складу за поданням секції затвердила ряд номінацій дійсних членів НТШ в Америці, Канаді та Західній Європі. В заключній частині засідання обговорено заходи, якими буде вшановано

ювілей 125-річчя Товариства; його відзначатимемо в 1998 році. Перебачено провести ювілейний конгрес НТШ, здійснити ряд важливих видань, зокрема розпочати друк Євхукопедії НТШ.

Кінець листопада був також часом проведення інших важливих організаційних заходів НТШ в Нью-Йорку. Наступного дня, після засідань Світової Ради, прийшли також Загальні збори НТШ в ЗСА. 24-го листопада проведено звітно-реорганізаційне засідання історично-філософської секції НТШ. Але

Олег Романів, генеральний секретар Світової Ради НТШ.

27-ий Відділ США в Піттсбургу відсвяткував 65-ліття

наліток при піттсбурзькому університеті. У своєму рефераті О. Монастирська в деталях розповіла про творче життя нашої героїні та її трагічну смерть.

У далішній програмі співдувала історія існування нашого Відділу, яку опрацювала та виголосила доповідь членка та пресова референтка Івани Старошак. Вона сгинула добою жовтня 1931 року, в якому було засновано наш Відділ громадського діячів Марусю Бек. По її від'їзді з м. Піттсбургу, Відділ очолила пок. Марія Малевич, яка провадила ним довгі роки. Наступною довголітною головою була пок. Аня Ауга, а відтак Відділ очолювали пок. Стефанія Голубяк, Катерина Довбенко, д-р Тамара Кішакевич, Марія Ковчак, Ярослава Комічак, Анна Коньська, Марія Ковчак та нині Люба Глутковська, обранена головою уряду. Пови-згадані голови працювали відданно, урядували імперії, чий вестер, національні свята, вшанування вчорні, переповнювали збірки на українських інвалідах. Наші союзники високо співраділи докинули цегельку у розбудову української кінмат при піттсбурзькому університеті, зложили гарну дотацию у розбудову Українського Музею в Нью-Йорку, брали участь на українській радіопрограмі, якою провадить М.

Комічак в справі фінансової допомоги потерпілим від радіації дітям Чорнобиля.

Наші союзники як минулими роками, так і під сьогоднішній день знаходять час у навчально українській мові при суботній «Рідній Школі», яка на часіє біля п'ятдесяти дітей молоді.

Членство нашого 27-го Відділу брало і бере участь у всіх громадських організаціях піттсбурзьких. Є наприклад важко числитися детально нашу активність, бо це нас лише потрібно, там ми є готові до праці. І власне в тому полягає те, що ми зуміли втриматися у своєму існуванні, а громадянство дивиться на нас з пошаною та довірою.

І Старошак при закінченні своєї історії подякувала усім людям доброї волі, які співпрацювали з Відділом. Він імені союзників подякувала духовним отцям, які проголошували про нашу активність у церковних бюлетенях. Щира подяка союзникам для директора української радіопрограми Михайла Комічака за його велику співпрацю на протязі 46-ти літ.

В точі далішньої програми нашої 65-ої річниці голова Л. Глутковська в імені союзників вручила присутньому о. Польовому так зв. «Шалов Бак» із писанками, праці Зенові Старошак (Матір Божа) та традиційний орна-

ментів праці Івани Старошак. Останньою точкою програми було підготовлено гарну несподіванку, а саме показ української традиційної ноші з різних областей України. Ці стилеві ноші, які виставили, виконав місцевець Василь Джула з Карнегі. Її моделювали наші членки в охобак: Анна Коньська, Буковина, Галия Патавська, Ярославина, Ярослава Комічак — Сокальщина, Марія Ковчак — Тушупщина, Оксана Найбор — Підляська, Анріана Харітон-Енгліш — Закарпаття.

На закінчення програми голова Люба Глутковська подякувала присутнім за участь та попросила оглянути виставку журналів і чисельних зминок, які засвідчували про працю нашого Відділу. Деякі зминок сягали датою з перед п'ятдесяти літ.

Відспіванням Національного Гімну закінчено цей небувалый вечір.

Смачну перекуску підготували членки, якою ї вгощували присутніх гостей.

Хочу згадати й про те, що 30-го жовтня ц. р. на Єпископальному Харитативному балі, який відбувся у Маріят готелі біля піттсбурзького летовища, що його влаштувала Українська Католицька Дієцезія св. Йосафата, Парма, Огайо, від патронатом Владимира Р. Москаля, відзначено було особливим нагородою, а це Пара Award — the Cross — Pro Ecclesia Et Pontifice Любу Глутковську за великий вклад її праці в церковному, так і громадському житті нашого піттсбурзького. Головою цього бенкету була Л. Глутковська, а в ньому взяло участь понад 300 осіб.

Союзники 27-го Відділу США складають своєю заслуженою горішню пригратуляції та бажають усіх Божих ласк у продовженні так хорисної праці на багату літ.

Іваниця Старошак

Храмове свято в Міннеаполісі

В неділю, 24-го листопада ц. р., УПЦерква св. Михайла відсвяткувала день свого патрона, св. Архангела Михайла.

В суботу було відправлено Вечірню та Панхиду за померлих парафіанів. У неділю вранці відбулася зустріч Архангела Антонія — голови Консисторії УПЦ в ЗСА. Св. Літургію відправляли достойний гість Владика Антоній, о. прот. Євген Кумка (настоятель церкви св. Михайла) з участю священиків — о. прот. Григорій Подгурський (церква св. Володимира у Ольги), о. прот. Микола Метелинський (церква св. Юрія та вітатині хлопчиків. Урочистий спів церковний хор під керівництвом диригентки Галини Корсун. До хору церкви св. Михайла долучилися хористи із сусідніх православних парафій, і все звучало знаменито. Після відспівання «Молитви за упокоєння душ», при допомозі хорів Володі Каркоя. Під час обідньої привітання від церкви св. Юрія (голова управи Олександр Царегатський) і від церкви св. Володимира у Ольги (голова управи О. Хоревич).

На закінчення Владика Антоній подякував усім, а хор відспівав «Іс-полості Деспота» та закінчено святкування спільною молитвою.

Ольга Змага-Хорольць

Ярослав Колодій

Місця мають бути заплачені до 15-го січня

УВАГА!
ПІДПИСЬОУЄТЬСЯ, ЩО
ОГОЛОШЕННЯ
в журналі "СВОБОДА"
з 1 до години 8:30 ранку,
в суботу і неділю, за підтримки
спонсорів та друзів журналу.
Відділ оголошень
не приймає телефонічних
замовлень.

ПАЧКИ В УКРАЇНУ
Від **55ц.** за фунт
*Вибіримо пакунки з хати
DNIPRO CO.
CLIFTON, NJ PHILADELPHIA NEWARK, NJ
565 Clifton Ave 1801 Cottman Ave 698 Sanford Ave
Tel. 201-916-1543 Tel. 215-728-6040 Tel. 201-373-8783

Пакунки в Україну
Від **59c LB**
79 с при пересилці з наліпками через **UPS**
За детальними довідками телефонуйте:
Tel: (201) 763-8778
ROXOLANA
300 Parker Avenue, Maplewood, NJ 07040

LVIV EXPRESS SERVICES
OKSANA INTERNATIONAL
1111 East Elizabeth Ave. (908) 925-0717
Linden, New Jersey 07036
ПАКУНКИ В УКРАЇНУ
БІЛОРУСІЮ, РОСІЮ, ПОЛЬЩУ, ЄСТОНИ, ЛАТВІЮ, ЛІТВУ, СЛОВАКІЮ
КОРАБЛЕМ ЛІТАКОМ ДОЛЯРИ ЕЛЕКТРОНКА
2-3 тижні
мін. 10 фунтів мін. 10 фунтів **220 В**
ХАРЧОВІ ПАКУНКИ В УКРАЇНУ
#1 #2 #3 #4 #5 #6
Caviar 21.12 Lobster 12.12 Chicken 12.12 Beef 12.12 Pork 12.12 Fish 12.12
...
Увага! 10% ЗНИЖКА НА ПАЧКИ №1, 6, GIANT

Передплатити хоч одну газету або журнал з України!
Допоможіть забезпечити нормальну появу у нашій державі українських газет і журналів.
Чи передплатили Ви хоч одне з цих видань:
"Літературну Україну", "Українську газету", "Час", "Вечірній Київ", "Вітчизну", "Київ", "Молоду націю", "Всесвіт", "Березілля", "Слово і час", "Молодь України", "Україну молоді", "Дзвін", "Українку" або інше?
Передплатити будь-яку газету або журнал з України Ви можете у представництві "Смолооскпу" на Америку й Канаду:
SMOLOSKUP
1863 Pioneer Parkway East, #210, Springfield, OR 97477
Tel. & Fax: (541) 744-0989
На Ваше прохання, Вам буде пересланий каталог періодичних видань України з інформацією про нові ціни й умови передплати.

ГАРАНТУЄМО НАЙШИВИДШІ І НАЙКРАЩУ ОБСЛУГ
ДОЛЯРИ Доставка особисто в руки від 3 до 14 днів
Експрес-доставка від 24 до 60 годин
ПАЧКИ Доставка від 4 до 8 тижнів
КОРАБЛЕМ Доставка від 4 до 8 тижнів
ЛІТАКОМ Доставка від 1 до 4 тижнів
Безкоштовно підбираємо пакки з хати за посередництвом UPS
ВИГРАЙТЕ: автомобіль, електроніку, побутову техніку та інше
Кожне замовлення приймає участь у розгріганні, яке відбувається 21 грудня 1996 року
Документи, листи, подарунки
Доставка особисто в руки від 3 до 14 днів
регіональні представництва
Східна Америка: MEEST-KARATY, 817 Penzance Ave., Linden, NJ 07036, Tel: (908) 925-5525, 1-800-288-9949
Центральна Америка: MEEST-KARATY, 2336 West Chicago Ave., Chicago, IL 60622, Tel: (312) 489-9225, 1-800-KARATY
Західна Америка: MEEST-CALIFORNIA, 5134 1/2 De Longue Ave., Los Angeles, CA 90027, Tel: (213) 661-0607
Східна Канада: MEEST-MONTREAL, 3342 Boulevard East, Montreal, QUE H3T 1H7, Tel: (514) 593-4715
Західна Канада: MEEST-ALBERTA, 10834 97 St., Edmonton, AB T5H 3M3, Tel: (403) 427-4777, 1-800-518-5558

Дешо про Михайла Мартинця

У журналі "Галичина" з 14-го вересня 1996 року, що виходить у Богородчані, Івано-Франківська область, з'явилася стаття п. з. "Писав пародії, а серце волило правди" з приводу презентації книги Миколи Дмитріва "Сини України". Автор книги в нарисі "Поставмо пам'ятник забутому міністрові, державному секретареві земельних справ в уряді ЗУНР, Михайлові Мартинцеві" Микола Дмитрів з ранніх літ займався літературою. Його пародії друкувалися в "Літературній Україні" та журналі "Перець". М. Дмитрів, як він сам про себе говорить, все своє життя збирав матеріяли про мало відомі сторінки нашої історії, нашого рідного краю. І так з'явилася перша його збірка документальних нарисів правдивих сторінок трагічної історії бо-

Забута могила

Прізвисько інженера Михайла Мартинця, державного секретаря, тобто міністра земельних справ в уряді ЗУНР та ЗОУНР, виплило з давнини несподівано. Я довідався, що львівський письменник, заступник головного редактора журналу "Літопис Червоної Калини" Роман Коритко цікавиться могилою Мартинця, якого польські воєни злочинно розстріляли трагіч-

ного 1919 року. Письменник намагається, зокрема, уточнити місце загибелі, бо в одних джерелах названо село Присліп, в інших — Лукавиця.
Мені стало соромно: Львів знає про міністра, а на Прикарпатті, де він загинув, я вперше почував про нього. Тому вирішив вивчити всі матеріяли, які лише знайду, що стосуються тієї невідомої сторінки нашої історії. Знав, що берусь за нелегку справу, бо ні при польському, ні при тоталітарному режимі про ЗУНР та її діячів або зовсім нічого не публікували, або обличали її брудом.

Відразу ж повідомив пана Коритка, що село Присліп чи Присліп Калуського повіту носило таку назву до 1916 року, а потім його перейменовано на Лукавицю, і тепер воно в Богородчанському районі. Написав йому також інформацію, яку знайшов у першому томі "Альманаху Станіславської землі" (Нью Йорк — Торонто — Мюнхен, 1975 р.), про заведення Української Національної Ради, що відбулося в Станіславі. Тодішній столиці ЗУНР, 4-го січня 1919 року, де інженер Михайла Мартинця введено в новий склад Тимчасово-Одержавного Секретаріату. Одне слово, провів пана Коритка надіслати мені копію того матеріялу про Мартинця, який у нього є.

Незабаром одержав копію статті "Забута могила", надрукованої в "Літописі Червоної Калини" у вересні 1930 року: "Мальовичке, бідне бойківське село Присліп у Калуському повіті зберігав найдорожчу пам'ятку нашої визвольної боротьби. Скромний, зарослий високою травою і польовими квітами швітар на горбку серед села знав таємницю трагедії 1919 року, коли безборонні шильні втікачі впали жертвою озвірілої солдатчини,

На світлині з 1918 р.: Інженер Михайло Мартинець (сидить на дереві), його дружина з двома синами і онука Маруся.

поліваючи своєю кров'ю бойківську землю. Оцей цвинтар, ця могила з скромним ялівцевим опарканням і високим хрестом зберігав скромні останки одинокого державного секретаря, міністра ЗУНР, котрий в кривавих роках 1918-1919 зложив голову на рідній землі.

Тогочасне лихоліття та пізніші події затерли враження від страшної вості, котра свого трагізму мовою виринула серед жаху і розвалу нашого фронту в середині 1919 року. Була це вістка про загибель державного секретаря Михайла Мартинця та його чотирьох співробітників.

Сьогодні на хресті цинкова табличка з вибитим дрібними буквами написом: "Тут спочиває Всеволод Ріпський, уродж. — 1895, загинув — 1919". І ні згадки немає, що в тій самій могилі спочивав вічним сном М. Мартинець. Якесь добра душа з сусіднього села прислав на Зелени селяніна та просить оглядатися могили, а з місцевих навряд чи хто знає, які останки береже їх земля.

І тому є невідкладним наказом для Товариства Охорони Воєнних Могил зайнятися цією забutoю,

найважливішою на нашій землі, могилою. Треба найперше поставити відповідну табличку на хресті, а там і побудувати могилу і хрест так, як цього вимагає пам'ять великих днів і національна честь. А могила повинна стати місцем паломництва для українського громадянства, а головне його молоді.

Найкраще було б при моральній допомозі рідні бл. п. М. Мартинця перенести його тіліні останки до Калуща, де місцева філія Товариства Охорони Воєнних Могил могла б відповідно могилою заопікуватися та куди комунікація для паломництва є далеко легша.

Хто був Михайло Мартинець? М. Мартинець (1859-1919) — інж. лісництва, радник двору (гофрат), автор праць про регулювання гірських потоків і визначний знавець цієї ділянки. У роках 1900-1914 шеф мінерського відділу регуляції гірських потоків з осідком у Самборі. У роках 1916-1918 начальник централі відбудови краю у Львові, з грудня 1918 р. державний секретар земельних справ ЗУНР.

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA
Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road 914-626-5641 Kermanshon, New York 12446 FAX 914-626-4638
СОЮЗІВКА — 1997
СВЯТКУЙТЕ З НАМИ!
Вечірній стрій обов'язковий
Коктейль від год. 6:00 до 7:30 веч.
обід і забава
грає оркестра „ТЕМПО“
Шампанське — цілу ніч.
НІЧЛІГ
Кава і солодке — фойє головного будинку від год. 8:00 до 10:00 ранку
Полуденок в перший новорічний день в ідальні від год. 10:00 ранку до 2:00 по пол.
Звичайна кімната на одну особу включно з податком і чайовим — 125 дол.
Кімната люкс на одну особу включно з податком і чайовим — 140 дол.
Кімната з джакузі на одну особу включно з податком і чайовим — 175 дол.
Приїжджайте на день або два швидше чи залишіться на день або два пізніше
Нічліг включно зі сніданком — 60/70/80 дол. за дві особи
Обід лише 60 дол. від особи мусить бути заплачений заздалегідь
Вступ на забаву лише 10 дол. від особи при вході після 11:00 веч.
Можливість вибору страв: Посось або „Prime Rib“

ПАРКА COMPANY
DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
New York, NY 10009
Tel: (212) 473-3550
НА РІЗДВ'ЯНІ СВЯТА: КУТЯ, МАК, ГРИБИ, СВЯТОЧНІ КАРТОЧКИ, КОЛЯДКИ (каски, платівки). ВИСЛАЄМО ПОШТОЮ.
*** ПОСЛУГИ ***
НАВЧАЮ
Української мови
Тел.: (201) 432-8044
після 6:00 веч.
UKRAINE-PAC
(201) 631-1499
PACKAGE AND FOOD Parcel Service
Вже можна набути **VIDEO-APON 1996. П'ЯТА РІЧНИЦЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ.** Ціна 30 дол.
APON RECORD Co.
P.O. Box 3082
L.I.C. N.Y. 11003
Tel.: (718) 721-5599
*** FUNERAL DIRECTORS ***
ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛЮІС НАЙПРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 East 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568
LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ШІМРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на швітарі в Банді Брукліну і перенесенням тілних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Shuylent Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083